

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

Stichting Viverion
De heer H. Jeths
Postbus 123
7240 AC LOCHEM

Inlichtingen bij
Gerard Wijnsma
telefoon 038 499 71 86
g.wijnsma@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Datum
25-05-2018
Kenmerk
2018/0199791
Pagina
1
Uw brief
Uw kenmerk

Geachte heer Jeths,

U heeft namens Stichting Viverion een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbeschermingswet – onderdeel soorten¹ (verder Wnb) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 19 maart 2018² ontvangen. U heeft uw aanvraag op 23 april 2018 gewijzigd³. De gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag betreft het onderhoud en verduurzaming van twee woonblokken aan de Meerdam in Goor. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Zaaknummer
4797284

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing⁴ van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om de nesten of rustplaatsen van de Huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de Huismus weg te nemen⁵.

Deze ontheffing is in verband met het onderhoud en verduurzaming van twee woonblokken aan de Meerdam 25 t/m 31 en 18 t/m 24 in Goor.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van dit besluit:

- Bijlage 3. Locaties nestkasten en plangebied Meerdam (EDO-kenmerk 2018/0278199).

Deze ontheffing is geldig vanaf 1 juli 2018 tot en met 30 juni 2020.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid

² EDO-kenmerk 2018/0143472

³ EDO-kenmerk 2018/0249033

⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid in samenhang met art. 3.8 Wnb.

⁵ Art. 3.1, tweede lid

Bijlagen

Datum verzending

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 1.757,-.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze beslissing, dan kunt u bellen met Gerard Wijnsma. Hij is bereikbaar onder telefoonnummer 038 499 71 86.

Met vriendelijke groet,

Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

2

Uw brief

Uw kenmerk

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Locaties nestkasten en plangebied Meerdam

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:
Burgemeester en Wethouders van gemeente Hof van Twente;
Eelerwoude, mw. N. Blok.

⁶ Belastingverordening Overijssel

Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten van Overijssel. Hoe u dat moet doen kunt u hieronder lezen.

Hoe kunt u een bezwaar indienen?

Binnen zes weken, ingaand op de dag na de datum van verzending van dit besluit, kan een belanghebbende een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, postbus 10078, 8000 GB Zwolle (telefoon 038 – 499 93 05).

U kunt het bezwaarschrift ook per elektronisch formulier verzenden. Dit formulier kunt u vinden op www.Overijssel.nl/loket/bezwaar-klacht. Indienen per fax is ook mogelijk. Het faxnummer van het Team Juridische Zaken is: 038 - 425 48 02.

Verplichte onderdelen van een bezwaarschrift

Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en bevat in ieder geval:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. machtiging als u namens een belanghebbende bezwaar indient;
- c. de dagtekening;
- d. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- e. de gronden van het bezwaar.

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

3

Uw brief

Voor de behandeling van een bezwaarschrift bij de provincie Overijssel is geen griffierecht verschuldigd. Voor inlichtingen over de bezwaarprocedure kunt u contact opnemen met de provinciaal medewerker die bij het besluit is vermeld.

Uw kenmerk

Voorlopige voorziening vragen als snelle reactie nodig is

Indien spoed dat vereist is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht Rechtbank Overijssel (telefoon 088 361 55 55). In dat geval is griffierecht verschuldigd. Voorwaarde is dat u een bezwaarschrift heeft ingediend.

VOORSCHRIFTEN

Bijlage 1

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn. Op verzoek van de bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren moet deze worden getoond.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het meldpunt (telefoonnummer 038 425 24 23 / e-mailadres meldpunt@overijssel.nl) als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Alleen na toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met het meldpunt (zie voorschrift 3).
5. De start van de renovatiewerkzaamheden en het moment van ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de Huismussen dient gemeld te worden aan de toezichthouder via het meldpunt (zie voorschrift 3).

Soortspecifiek

6. U dient de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en winterperiode van de Huismus. De voortplantingsperiode van de Huismus loopt van maart tot en met augustus en kan uitlopen tot in september. Vorstperioden tussen december tot en met maart vormen ook een kwetsbare periode voor de Huismus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. Als u binnen deze periodes werkzaamheden wilt uitvoeren moet de geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden worden bepaald door een ecologisch deskundige⁷ op het

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

Datum
25-05-2018
Kenmerk
2018/0199791
Pagina
4
Uw brief
Uw kenmerk

gebied van de Huismus. De deskundige dient dit vooraf af te stemmen met bevoegd gezag (zie voorschrift 3).

7. Aan de gevels van De Meerdam 1 en 2 zijn acht tijdelijke huismuskasten opgehangen in twee clusters van vier kasten. De tijdelijke kasten dienen ten minste te blijven hangen tot nadat de vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. Het verwijderen van de tijdelijke huismussenkasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van Huismus plaatsvinden (zie voorschrift 6).
8. Drie tot vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden moet u de nesten en rustplaatsen van de Huismus ongeschikt maken. Het uitvoeren of opstarten van werkzaamheden is alleen mogelijk nadat uit een controle door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus blijkt dat de nesten op dat moment niet meer in gebruik zijn als voortplantingsplaats. Alleen als dit is vastgesteld, kunt u de verblijfplaatsen ongeschikt maken. Het ongeschikt maken moet plaatsvinden door het afdichten van de toegangswegen tot de ruimte onder de pannen door het plaatsen van een koker in de dakgoot of door de toegangswegen op een andere geschikte wijze af te dichten, of het open zetten van het dak.
9. In het gerenoveerde pand dient u duurzame, permanente verblijfplaatsen aan te brengen voor de Huismus. Hiervoor dient u vogelschroot aan te brengen op de tweede panlat (van onder gezien) over de gehele daklengte. Hierdoor blijft de ruimte onder de eerste dakpan beschikbaar. Daarbij moet u zorg dragen dat deze ruimte onder de eerste dakpan ook toegankelijk is voor Huismus en dat de ruimte tussen de dakconstructie en de dakpan niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal.

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

5

Uw brief

Uw kenmerk

Overig

10. De een ecologisch deskundige moet een ecologisch logboek bijhouden, uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan onder andere om het bijhouden van data van uitvoeren, afweging voor locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen, wijze van ongeschikte maken, afweging voor het bereikbaar houden van de ruimte onder de dakpannen en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

-
- ^{op} HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
 - ^{op} HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
 - ^{als} ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
 - ^{Zich} aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
 - ^{Zich} aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Overwegingen bij het besluit

Bijlage 2

Deze ontheffing bestaat uit het besluit, de voorschriften en de overwegingen. In deze bijlage zijn de overwegingen opgenomen. Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	8
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	8
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	8
A1.2	Doelstelling van het project	9
A1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	9
A1.4	Periode	9
A1.5	Onderliggende documenten	9
A1.6	Aanvullende gegevens	9
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
A3	Procedure	10
A3.1	Overeenstemming andere provincie	10
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
A4	Toetsingskader soorten	10
A4.1	Wettelijke regels	10
A 4.2	Provinciaal beleid	10
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	10
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	11
B	TOETSING	11
B1	Inhoudelijke beoordeling	11
B1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	11
B1.1.1	Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	11
B1.1.2	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	13
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	13
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	13
B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	14
B1.3	Alternatieven voor realisatie van de activiteiten	15

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

6

Uw brief

Uw kenmerk

B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag.....	15
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	16
B1.4	Wettelijk belang van het project	16
B1.4.1	Motivatie wettelijk belang in de aanvraag.....	16
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	17
B1.5	Beoordeling staat van instandhouding	17
B1.6	Eindconclusie toetsing.....	17
B1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden.....	17
C	Slotconclusie	17

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

7

Uw brief

Uw kenmerk

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woningstichting Viverion beheert een groot aantal woningen waar de komende jaren onderhouds- en vervangingswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd. In 2018 en 2019 vinden op 12 locaties renovatiewerkzaamheden plaats. De werkzaamheden op de locatie aan de Meerdam in Goor, zullen als eerste worden opgestart. De aanvraag betreft woningcomplex 416 met de huisnummers 25 t/m 31 en 18 t/m 24. De locatie is weergegeven in onderstaande figuur.

Datum
25-05-2018
Kenmerk
2018/0199791
Pagina
8
Uw brief

Uw kenmerk

Figuur 1. Ligging en begrenzing plangebied (omlijning), op de locaties 25 t/m 31 en 18 t/m 24.

Aan de woningen vindt onderhoud en verduurzaming plaats. De woningen worden geïsoleerd en verouderde materialen die aan het einde van hun levensduur zijn worden vervangen. Tijdens het onderhoud worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- aanbrengen van nieuw kunststof kozijn HR + glas;
- aanbrengen van nieuwe geïsoleerde voordeuren in het bestaande kozijn;
- monteren van een nieuwe CV-ketel;
- aanbrengen mechanische ventilatie;
- herstellen van metsel- en voegwerk;
- monteren van zonnepanelen op het dak;

- aanbrengen extra laag met dakisolatie;
- aanleggen van nieuwe dakpannen en dakgoten.

Bij het renoveren van het dak worden de verbodsbepalingen voor Huismus overtreden doordat verblijfplaatsen in het dak verdwijnen. Er worden geen werkzaamheden aan de groenvoorzieningen en tuinen uitgevoerd. Naast bovengenoemde werkzaamheden wordt nog een aantal binnenwerkzaamheden uitgevoerd, maar die worden in de aanvraag verder buiten beschouwing gelaten vanwege het ontbreken van verstoring op de betreffende soorten.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden alternatieve verblijfplaatsen (nestkasten) geplaatst. De werkzaamheden zullen starten na afloop van de bouwvak in 2018. De werkzaamheden starten op 1 september. Een ecologisch deskundige zal het terrein vrijgeven voor aanvang van de werkzaamheden door het uitvoeren van een controle op de getroffen mitigerende maatregelen. De renovatiewerkzaamheden zullen naar verwachting aan het eind van november 2018 zijn afgerond.

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

9

Uw brief

Uw kenmerk

De wijziging van de aanvraag van 23 april 2018 betreft het wijzigen van de aangevraagde ontheffingstermijn (2 jaar in plaats van 5 jaar).

A1.2 Doelstelling van het project

De doelstelling van het project is het verbeteren van de (leef)kwaliteit van de woningen en het energiezuiniger maken van de woningen.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor Huismus (*Passer domesticus*) van het verbod om rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen⁸.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juli 2018 tot en met 30 juni 2020.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Eelerwoude, 2017. Flora- en faunaonderzoek. Woonkernen Diepenheim, Goor, Lochem en Rijssen. P8217;
- Eelerwoude, 2018. Projectplan Wet natuurbescherming Renovatiewerkzaamheden Meerdam, Goor. P8691.
- Eelerwoude, 2018. Notitie locatie nestkasten.

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 19 maart 2018 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd. Wel is op 23 april 2018⁹ de aangevraagde ontheffingsduur gewijzigd en is op 1 mei 2018¹⁰ een notitie nagestuurd over de uitgevoerde plaatsing van de tijdelijke verblijfplaatsen.

⁸ Art. 3.1, tweede lid

⁹ EDO-kenmerk 2018/0249033

¹⁰ EDO-kenmerk 2018/0277353

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹¹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Hof van Twente gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

¹¹ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

¹² Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

10

Uw brief

Uw kenmerk

A 4.2 Provinciaal beleid

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

11

Uw brief

Uw kenmerk

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

B TOETSING

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken het kennisdocument soorten¹⁶ (voorheen de soortenstandaard) van de Huismus bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

De aanvrager beheert diverse woonlocaties in Diepenheim, Goor, Lochem en Rijssen waar renovatiewerkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Op deze locaties is een breed onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens (verspreidingsatlassen, NNDF

¹⁴ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁶ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

database en gegevens eerdere onderzoeken die Eelerwoude heeft uitgevoerd) een algemeen veldbezoek en gericht onderzoek naar verblijfplaatsen voor Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen.

De werkzaamheden aan de panden worden niet in dezelfde periode uitgevoerd. De ontheffingsaanvraag is alleen gericht op de locatie Meerdam 25 t/m 31 en 18 t/m 24 in Goor. Daarom is alleen het uitgevoerde onderzoek aan De Meerdam beschreven.

Op basis van minstens 7 veldbezoeken per plangebied zijn de betreffende gebieden onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen. De onderzoeken zijn uitgevoerd door medewerkers van Eelerwoude die kunnen worden aangeduid als ecologisch deskundige op het gebied van Huismus, Gierzwaluw en/of vleermuizen. In onderstaande tabel zijn de veldbezoeken aan De Meerdam (Complex 416) weergegeven.

Tabel 1. Veldbezoeken De Meerdam, Goor, Complex 416

Datum	Tijd	Type onderzoek	Weersomstandigheden
25-05-2018	26 april 2017	Huismus	10 °C, droog, half bewolkt windkracht 2 Bft
Kenmerk 2018/0199791	16 mei 2017	Huismus	15 °C, droog, licht bewolkt windkracht 1 Bft
Pagina 12	29 mei 2017	Vleermuizen en Gierzwaluw	25 °C, droog, licht bewolkt windkracht 1 Bft
Uw brief	5 juni 2017	Vleermuizen en Gierzwaluw	15 °C, droog, licht bewolkt windkracht 1 Bft
Uw kenmerk	8 juni 2017	Gierzwaluw	10 °C, droog, half bewolkt windkracht 2 Bft
	28 juni 2017	Vleermuizen en Gierzwaluw	15 °C, droog, zwaar bewolkt windkracht 4 Bft
	5 juli 2017	Vleermuizen en Gierzwaluw	20 °C, droog, onbewolkt windkracht 1 Bft
	23 augustus 2017	Vleermuizen	20 °C, droog, half bewolkt windkracht 1 Bft
	12 september 2017	Vleermuizen	14 °C, droog, licht bewolkt windkracht 1 Bft

De twee woonblokken aan de Meerdam in Goor bestaan uit 8 woningen waar een verduurzamingsslag zal worden uitgevoerd. De woningen zelf bieden veel mogelijkheden voor gebouw bewonende soorten (open stootvoegen, ruimte onder de dakpannen, gevelpannen, boeiboorden). In de wijk zijn veel groenelementen aanwezig in de vorm van gazon en dorpstuinen. Aan de rand van het woonblok met nummers 18 t/m 24 ligt een aantal weilanden.

Huismus

Het onderzoek naar Huismus is uitgevoerd door twee bezoeken in de periode april – half mei met één veldmedewerker. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens gunstige weersomstandigheden. Tijdens het bezoek is onder andere gelet op zingende mannetjes en nestindicatieve waarnemingen zoals nestbouw, transport van voedsel en alarmroepen. Tijdens de bezoeken zijn meerdere locaties in dezelfde woonkern gezamenlijk op één dag onderzocht.

Huismus komt algemeen voor in Goor. Er zijn in totaal 29 territoriale mannetjes waargenomen rondom het plangebied, waarvan in de woonblokken aan De Meerdam 4 territoria zijn vastgesteld. Het gaat hierbij om mannetjes die voornamelijk vanaf de daken van de woningen zingen en broeden onder de eerste rij pannen. Ze foerageren door de gehele buurt en clusteren soms in enkele dichte struweelbeplantingen die in het openbaar groen rondom de huizenblokken aanwezig zijn. De Huismussen maken het gehele jaar gebruik van het plangebied als leefgebied. De aangetroffen nesten van Huismus zijn aanwezig op Meerdam 18 (2 nesten), Meerdam 27 en Meerdam 29. Alle nesten zijn aanwezig onder de dakrand. Door de werkzaamheden aan het dak zullen de verblijfplaatsen worden verwijderd.

Overige soorten

Verblijfplaatsen van de overige onderzochte soorten zijn niet aangetroffen bij de te renoveren woonblokken. Zomer en paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis bevinden zich waarschijnlijk aan De Meerdam 2 en 46. Deze locaties zijn niet verder onderzocht omdat hier geen werkzaamheden plaatsvinden. De wijk is foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger. De werkzaamheden zijn alleen aan de woningen zodat dit foerageergebied niet door de werkzaamheden kan worden aangetast.

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

13

Uw brief

Uw kenmerk

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

In de kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol¹⁷ zijn de periode van onderzoek, de omstandigheden en het minimale aantal bezoeken opgenomen die nodig zijn voor een goed beeld van het voorkomen van de soorten. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de uitgangspunten voor onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen zoals beschreven in deze documenten.

Alleen van Huismus zijn in het plangebied verblijfplaatsen aangetroffen.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Door de werkzaamheden worden 4 verblijfplaatsen van Huismus vernietigd. U neemt de volgende mitigerende maatregelen:

- Bij de dakrenovatie in september-november 2017 plaatst u vogelschroot onder de tweede rij dakpannen van de nieuw te realiseren daken. Deze worden over de gehele lengte van het dak toegepast, aan beide zijden. Hierdoor zorgt u voor permanente duurzame nestgelegenheden voor de Huismus met een compensatiefactor 2, overeenkomstig met de functionaliteit van de huidige verblijfplaatsen.

De aanvrager meldt dat Huismus zich binnen enkele dagen kan aanpassen aan veranderde omstandigheden. Verwacht wordt dan ook dat de Huismus in de nieuwe situatie weer onder de pannen gaat broeden.

- Op 30 april 2018 heeft u 8 tijdelijke huismusnestkasten (type Sevilla WoodStone art no. 90732 van Vivara) opgehangen.

¹⁷ Bij12, 2017. Kennisdocument Huismus. Versie 1.0
Bij12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw. Versie 1.0
Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2016, 2017 Vleermuisprotocol.

Datum
25-05-2018
Kenmerk
2018/0199791
Pagina
14
Uw brief
Uw kenmerk

- U heeft de nestkasten opgehangen aan de zijgevels van de Meerdam 1 en 2 met een tussenruimte van tenminste 50 cm. Dit is binnen 200 m ten opzichte van de oorspronkelijke verblijfplaatsen en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden (zie bijlage 3).
- U verwijdt de 4 kasten aan de Meerdam 2 na de werkzaamheden buiten de gevoelige perioden. Voorafgaand wordt gecontroleerd door een ecologisch deskundige op aanwezigheid van huismussen of andere soorten. De nestkasten worden niet verwijderd bij aanwezigheid van diersoorten. De overige 4 kasten krijgen een permanente functie.
- U houdt rekening met de kwetsbare periode van Huismus. De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen en buiten de winterperiode uitgevoerd. Het broedseizoen van Huismus loopt globaal van april tot augustus. De meeste Huismussen hebben dan hun laatste legsel gelegd. U houdt rekening met eventuele (ver)late broedsels die nog in september aanwezig kunnen zijn door voorafgaand aan de werkzaamheden een controle uit te voeren of nog legsels of jongen aanwezig zijn. Als deze aanwezig zijn stelt u de werkzaamheden uit. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode waarin gestart wordt, wordt bepaald door de ecologisch deskundige op het gebied van de Huismus.
- Drie tot vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden maakt u de huidige verblijfplaatsen van Huismus ongeschikt. De wijze van ongeschikt maken is afhankelijk van de weersomstandigheden. De aannemer kan dit uitvoeren door het verwijderen van de dakpannen, de dakpannen op tochtstand te plaatsen of door het afdichten van de toegangswegen. U geeft aan op dit moment te kiezen voor het afdichten van de toegangswegen. In de dakgoot wordt een koker geplaatst, zodat via de dakgoot geen toegangswegen meer mogelijk zijn naar de ruimte onder het dak. De zijanten van de daken (de hoekwoningen) worden afgetimmerd. Als er nog andere toegangswegen zijn, zoals rondom de schoorstenen, dan worden deze tevens afgedicht. De werkzaamheden worden in samenspraak met de ecologisch deskundige op het gebied van Huismus beslist, uitgevoerd en gecontroleerd op hun effectiviteit.

Na het nemen van deze maatregelen wordt niet verwacht dat de gunstige staat van instandhouding van de Huismus in het geding komt. Zowel tijdens als na de ingreep blijven voldoende rustplaatsen aanwezig. Wat betreft de kwantitatieve omvang blijft het leefgebied onveranderd. De groenelementen in de omgeving zijn en blijven behouden als foerageergebied en broedgebied voor de Huismus.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door het renovatieproject worden 4 verblijfplaatsen van Huismus vernietigd die zich bevinden onder de dakrand. Voor Huismus gelden geen vrijstellingen, een ontheffing is noodzakelijk.

Maatregelen ten behoeve van het beschadigen en vernielen van nestgelegenheden

Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen en buiten vorstperioden wordt er in de meest geschikte periode gewerkt. Ook wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een controle op aanwezigheid van Huismus uitgevoerd door een ecologische deskundige. Hierdoor wordt voorkomen dat broedsels of individuen worden vernietigd. De werkperiode en deze maatregel zijn opgenomen in voorschrift 6.

De acht alternatieve verblijfplaatsen zijn opgehangen op 30 april 2018. Hierdoor is er voldoende gewinningstijd (meer dan drie maanden) voordat de werkzaamheden beginnen. Doordat meer verblijfplaatsen worden aangeboden dan door de werkzaamheden worden aangetast blijft de functionaliteit van de omgeving voor Huismus ook tijdens de werkzaamheden behouden.

De nestkasten hebben een op Huismus afgestemde nestruimte en zijn van een duurzaam materiaal (houtbeton).

De kasten zijn op een voor Huismussen geschikte locatie geplaatst binnen 200 m van de beide woonblokken. De kasten zijn binnen hetzelfde functionele leefgebied voor Huismus aangeboden. Na afronding van de werkzaamheden zijn op de oorspronkelijke locatie weer voldoende verblijfplaatsen aanwezig. Het is toegestaan deze tijdelijke kasten na afronding van de werkzaamheden te verwijderen als is vastgesteld dat ze niet meer in gebruik zijn als nestplaats.

18

Om een goede uitvoering te waarborgen nemen wij bovenstaande maatregelen op in de voorschrift 7.

Maatregelen ten behoeve van het realiseren van permanente, duurzame nestgelegenheden

Na afloop van de werkzaamheden worden de dakranden weer geschikt gemaakt als verblijfplaats. Door het vogelschroot op de tweede panlat van onderen te plaatsen blijven er verblijfplaatsen onder de dakrandaanwezig. Doordat de gehele dakrand als verblijfplaats kan dienen, worden voldoende nieuwe verblijfplaatsen met een compensatiefactor 2 gecreëerd.

Omdat de huidige verblijfplaatsen zich ook onder de dakrand bevinden zullen de vervangende verblijfplaatsen vergelijkbaar zijn in functionaliteit en microklimaat. Het plaatsen van vogelschroot op de tweede rij panlatten geeft een ruimte onder de dakpan die te vergelijken is met een vogelvide. Het is dan wel van belang dat er deze ruimte niet volledig wordt dichtgemaakt door isolatiemateriaal en voldoende ruimte overblijft om te nestelen en dat de Huismussen ook toegang hebben tot deze ruimte. Wij verbinden daarom voorschrift 9 en 10 aan de vergunning waarin deze wijze van uitvoeren wordt vastgelegd en vragen ook de begeleidende ecooloog dit in een logboek vast te leggen.

Doordat alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden voor en tijdens de werkzaamheden, en de voormalige verblijfplaatsen ook na de ingreep weer geschikt worden als verblijfplaats, blijft de functionele leefomgeving voor Huismus in stand en komt de staat van instandhouding niet in gevaar.

Conclusie toetsing

Doordat het dak geïsoleerd moet worden is het niet mogelijk de werkzaamheden zo uit te voeren dat geen overtreding optreedt. Er treedt een overtreding op van het verbod om de nesten, rustplaatsen van de Huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de Huismus weg te nemen¹⁹. Andere overtredingen worden voorkomen doordat de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Dit wordt gecontroleerd door een ecologisch deskundige. Voorafgaand en tijdens de werkzaamheden worden voldoende alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Na de werkzaamheden worden de dakranden weer geschikt gemaakt als verblijfplaats. Hierdoor blijft de functionele leefomgeving voor Huismus in stand en komt de staat van instandhouding niet in gevaar. Om de uitvoering van de maatregelen te waarborgen en er voor te zorgen dat de maatregelen effectief zijn, zijn enkele voorschriften opgenomen.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

¹⁸ Van de kasten aan De Meerdam 1 is door de eigenaar van het pand aangegeven dat deze permanent mogen blijven hangen. Tijdens de geldigheidsstermijn van deze ontheffing mogen de kasten verwijderd worden volgens voorschrift 6. Als de geldigheid is afgelopen, is het mogelijk dat voor het verwijderen van de nestkasten een nieuwe ontheffing noodzakelijk is. De gemachtigde heeft toegezegd de eigenaar hierover te informeren.

¹⁹ Art. 3.1, tweede lid

B1.3 Alternatieven voor realisatie van de activiteiten

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

In de aanvraag is aangegeven dat er niet naar alternatieve locaties is gekeken, aangezien de te renoveren woningen nu eenmaal op deze locatie liggen. Ook is het uitvoeren van groot onderhoud en verduurzamen op een andere locatie niet mogelijk, omdat het geen oplossing biedt voor de betreffende woningen.

Een alternatieve inrichting door bijvoorbeeld geen isolatiewerkzaamheden aan het dak en de spouw uit te voeren is niet mogelijk. Dit zou niet resulteren in het beoogde doel; het verduurzamen van de woningen. Alternatieve werkwijze zoals het ontzien van het dak en spouw en daarmee de huidige verblijfplaatsen van de broedpaartjes Huismussen, zouden niet resulteren in het beoogde doel; het verduurzamen van de woningen. Om de isolatiewerkzaamheden uit te voeren is het noodzakelijk het dak tijdelijk te verwijderen, behouden van nestlocatie in zijn huidige vorm is daarbij niet mogelijk. Een alternatieve planning is niet mogelijk omdat al wordt gewerkt buiten de kwetsbare periode van de aanwezige soort.

Door het nemen van maatregelen het aanbieden van tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de betreffende soort, wordt volgens aanvrager afdoende rekening gehouden met de Huismus. In deze situatie is de gekozen werkwijze het beste voor de aanwezige soorten. Daarnaast gaat het om een tijdelijke verstoring. In deze situatie is er geen gunstigere oplossing voorhanden.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

De werkzaamheden betreffen een renovatieproject om bestaande woningen energiezuinig te maken en te voorzien van een gezond binnenklimaat. Als de werkzaamheden niet worden uitgevoerd zal het uiteindelijk nodig zijn de woningen te vervangen voor nieuwbouw. Doordat de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze moeten worden uitgevoerd, zijn alternatieven in de wijze van uitvoering beperkt. Het niet uitvoeren of deels niet uitvoeren van de werkzaamheden wordt niet mogelijk geacht.

Bij de planning en de wijze van uitvoering houdt de aanvrager al zoveel mogelijk rekening met de aanwezige soorten. Er worden zowel tijdelijke als permanente alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. De werkzaamheden worden buiten de kwetsbare periode uitgevoerd.

De aanvrager heeft voldoende aangetoond dat er geen andere of betere alternatieven mogelijk zijn om de gevolgen voor de natuur te minimaliseren.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid. Door het groot onderhoud en de verduurzaming zullen de woningen technisch in betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn.

Mensen kunnen gezondheidsklachten ondervinden door vocht in de woning. Het is niet duidelijk welke specifieke factoren in een vochtige woning hiervoor verantwoordelijk zijn. Waarschijnlijk spelen huisstofmijten en schimmels een belangrijke rol. Ook kan vocht ervoor zorgen dat

Datum

25-05-2018

Kenmerk

2018/0199791

Pagina

16

Uw brief

Uw kenmerk

chemische stoffen zoals formaldehyde uit bouwmaterialen vrijkomen. Daarnaast kan ook een te droge woning tot gezondheidsklachten leiden. In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is waarschijnlijk dat schimmels een rol spelen in de relatie tussen vochtige woningen en gezondheidseffecten, maar een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt. In het kader van de volksgezondheid is het dan ook belangrijk dat betreffende werkzaamheden worden uitgevoerd. Door de woningen vocht- en tochtvrij te maken, is er meer comfort voor de bewoner.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

De Huismus is een algemene soort in Nederland en de staat van instandhouding is momenteel "matig ongunstig"²⁰. De staat van instandhouding van Huismus komt door de uitvoering van de renovatiemaatregelen echter niet in gevaar. De verblijfplaatsen van de Huismus aan De Meerdam vormen een klein onderdeel van de functionele leefomgeving van de populatie in Goor. De maatregelen zorgen ervoor dat tijdens en na de werkzaamheden voldoende nest- en rustplaatsen aanwezig zijn. Hierdoor blijft de functionele leefomgeving van Huismus in Goor gewaarborgd en is er geen invloed op de plaatselijke staat van instandhouding.

B1.6 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor Huismus kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²¹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor de overtreding van de verbodsbepalingen voor Huismus voor het onderhoud en verduurzaming aan twee woonblokken aan de Meerdam in Goor te verlenen. Aan de ontheffing zijn voorschriften verbonden.

²⁰ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>

²¹ Art. 1.11, eerste en tweede lid

Datum
25-05-2018

Kenmerk
2018/0199791

Pagina
18

Uw brief

Uw kenmerk

